"ఈ జీవితం చాలు"

చాలాకాలం తరువాత చూడడంవలన చూడగానే మాటా పలుకూ లేకుండా అలాగే నిలబడి పోయాను

దగ్గరసావచ్చి బుజంమీద చేయివేశాడు ఆనందరావు. "నేను పతినికానని నన్నుకూడా బుకాయించాలనా అలా నిలబడి పోయావు ? పలకరించూ !" అన్నాడు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేశాను.

"ఆ విషయం ఎవరు చెప్పారు ?"

"సాక్షాత్తు సుబ్బారాయుడే !.... "రఘుపతి అగపడ్డాడు. పోయి పలకరిస్తే "సారి ! మీరనుకున్న రఘుపతిని నే కాను. వాడు నా కజిన్." అని నవ్వేశాడు. నిజంగా రఘుపతి కాదంటావా ఆనందరావ్ ?" అనడిగాడు. నీ బాధ అర్థం చేసుకున్నవాడి నవడంవలన అతనికేదో సర్దిచెప్పి పంపాను ....అవునూ, అలా ఎన్నాళ్ళు దాగుడుమూత లాడతావు ?"

ఇక ప్రస్తావన మార్చకపోతే ప్రమాదమని 'ఎప్పుడొచ్చావు ఇక్కడికి ? ఏదయినా ఎక్జామినర్‌గానా ?" అనడిగాను.

"ఇక్కడికి వచ్చినవాడివి, ఇప్పుడే బస్సు దిగినవాడివి నువ్వని నీ వాలకం చెబుతోంది. నా విషయం తెలియదో మరి, లేక తెలిసే నాటకం ఆడుతున్నావో నాకు తెలియదు. నేను ఇక్కడ కాలేజీలో హెడ్‌గాచేరి మూడు సంవత్సరాలయింది. మన బాచ్‌లో కొంచెం నీతో సంబంధాలు ఉంచుకోగలిగిందీ, నీ గురించిన విషయాలు చెప్పగలిగిందీ నేనొక్కడినే ! మిగిలినవాళ్ళకి తుపాకి దూరంలో ఉండగలుగుతున్నావు

గాని నాకు కనీసం మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల కొకసారయినా దర్శనం ఈయక తప్పడంలేదు నీకు....అక్కడేనా ఉండడం ?"

"నాలాంటివాడు ఇంకెక్కడ చలామణి కాగలడు ?"

"ప్చ్. ప్చ్., నీ ధోరణి మార్చుకోవడం లేదోయ్ నువ్వు. ఏమయిందని అప్పుడే అంత నిస్పృహ పడడానికి ! జీవితం పెద్ద జూదంలాంటిది గురూ, స్టేక్ వేస్తాం....గెలిచామా కొత్త రోడ్డుమీద సాగిపోతుంది. పోయిందీ మరో అవకాశంకోసం కాచుకోవడమే !....ఏమీ అనుకోక పోతే ఒక్కమాట చెప్పనా ? ఆనర్స్ చదివావు. అది కాస్తా పోయింది. అంతమాత్రాన నీతోటివాళ్ళ ముందు నిన్ను నువ్వు కించపరుచుకోవడం దేనికి ? నీతో చదువుకున్నవాళ్ళకి దూర దూరంగా తప్పుకోవడం, ఖర్మ కాలి సుబ్బారాయుడు లాంటివాడు కనబడి పలకరిస్తే "నేను మీరనుకున్న పతి కానండీ...." వగయిరా నాటకం బాగాలేదు రఘుపతీ నీ పద్ధతి ! పోనీ అతన్ని నమ్మించగల ననుకున్నావా ? సుబ్బారాయుడి సంగతి నువ్వెరగనిదా ! పేగులు లెక్క పెడతాడు."

నవ్వాడు ఆనందరావు. నేనూ నవ్వేశాను. నిజానికి నేనుచేసిన ఆ పని ఎప్పుడు గుర్తుకువచ్చినా నవ్వొస్తుంటుంది. కాని ఆ క్షణంలో మాత్రం అలా అబద్ధం ఆడేయ బుద్దేసింది. అవునుమరి, పరిస్థితి అటువంటిది.

ప్లాటుఫారంమీద ఆఫీసరుకి వీడ్కోలిచ్చేందుకు మిగిలిన గుమాస్తాలతోపాటు నిలబడ్డాను. ఆఫీసరు వేస్తున్న అర్థంలేని జోకులకి నవ్వుతున్న తోటివారిని చూసి అసహ్యించుకుంటూ నన్ను నేను తిట్టుకుంటున్న సమయంలో రైలురావడం, ఆగడం, మా ఆఫీసరుని ఫస్టుక్లాసులో ఎక్కిస్తుంటే సుబ్బారాయుడు "ఏ. సి." లోంచి దిగినవాడల్లా నన్ను చూడడం తటస్థించాయి. పాపం అతని కన్నుల్లో నిజంగా ఆనందమే అగపడింది నాకా సమయంలో.

"హల్లో రఘుపతీ, ఎన్నాళ్ళకెన్నాళ్ళకు !....జర్నీ కాన్సిల్ చేసుకోనేమిటి సరదాగా తిరుగుదాం ఒకరోజు. ఆనంద్ కూడా ఇక్కడే ఉన్నా

కుట. బై దిబై, నీ కథలు బాగుంటున్నాయి గురూ, మా లాట్‌లో అందరికీ చెబుతుంటాను అతను నా ఫ్రెండని"

ఒక్కక్షణం అతని వాత్సల్యానికి ముగ్ధుడ్నయిపోయాను. కాని అంతలోనే అతనూ, నేను, ఆనందరావు కలిసి గడపబోయే ఒకరోజు— పెర్లిన్ సూట్లు ఖరీదయిన ఇద్దరు మనుష్యుల మధ్య ఒకరోజు—

"సారీ సర్, నన్ను మీరు రఘుపతి అనుకున్నారు. అదీ ఒకందుకు మంచిదే లెండి; వాడు నా కజిన్. అచ్చం నా పోలికే ; రావర్ నేను వాడిపోలికే ; తప్పకుండా చెబుతాను వాడికి. అన్నట్టు ఇప్పుడు మీరేం చేస్తున్నారు? చెప్పాలిగా మరి మా వాడికి" అనేశాను.

కాసేపు అర్థం కానట్టు నావంక చూశాడు అతను. అంతలోనే నా బుజంతట్టి "ఆల్‌రైట్ గురువుగారూ, చెప్పండి అతనికి. సుబ్బారాయుడు స్నేహితుల్ని అంతచప్పున మరిచిపోడని ; నేను కల్‌కటాలో ఉంటున్నాను "టాటాస్"లో.... అన్నట్టు రఘుపతికి ఇంకెవరయినా అతని పోలికేఉన్న తాతయ్యలుగాని, అన్నయ్యలుగాని పోనీ చెల్లెళ్ళుగానీ ఉన్నారేమిటి ఖర్మ. మరేంలేదు ఈసారి వాళ్ళని పట్టుకు పలకరిస్తానేమోనని భయం. అచ్ఛా సార్. గుడ్‌బై" అని లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు.

తెల్లపోయాను.

తరువాత మా ఆఫీసరు అడిగాడు. "మీ ఫ్రెండా ఆయన" అని. ఆయన ప్రశ్నలో గౌరవం అగపడింది.

అవును మరి, అవతల ఖరీదయిన మనిషి కదా !

"అన్నట్టు మీరు అనర్సు చదివారుకదూ—మీ క్లాసుమేట్సంతా పెద్ద వాళ్ళయిఉండాలి లెండి మరి"

అవును. అంతా పెద్దవాళ్ళు. హోదాకలవాళ్ళు. అదే ఇప్పటి నా సమస్య. వాళ్ళు అయినందుకు ఈర్ష్యవలనకాదు. నేను కాలేకపోయినందుకు బాధవలన.

జీవితంలో మొదటినుంచీ ఒకే ఎత్తులో బ్రతుకుతే పెద్ద ఆశలూ ఉండవు. అవి తీరలేదన్న దిగులూ ఉండదు. కానిమధ్యలో పైకిపోబోయి

అంతలో పడిపోయి అతి సాధారణ ఉద్యోగి నవడమే నా జీవితంలోని పెద్ద మలుపు. అందుకే సాధ్యమయినంతవరకు వాళ్ళందరికీ దూరంగా ఉండటం కూడా !

"ఏమిటోయ్ ఆలోచనల్లోంచి బయటపడ్డావా లేదా ? మొత్తంమీద చాలా మారిపోయావు రఘుపతీ — రా, మా ఇంటికి వెడదాం"అన్నాడు ఆనందరావు.

అప్పటివరకూ నేను ఆలోచనల్లోపడి అతని వెంటేవస్తున్న సంగతి గమనించలేదు.

"ఎందుకోయ్ ఆనందరావ్, వెడతాను పనుంది — దగ్గరలో ఒక పల్లెటూరు వెళ్ళాలి. పొద్దుకుంకకుండానే చేరుకోవడం మంచిది."

"దగ్గరే మా యిల్లు, మొన్న సమ్మర్‌లో కొన్నాను పదిహేనువేలు పెట్టి. దానికి ఒక అయిదారు మరమ్మత్తులకింద, మరో రెండు మూడు మనకి కావలసిన మార్పులకి _ మొత్తానికి ఒక పావు "ల"కారం అయిందనుకో. అంత ఖర్చుపెట్టాక నీలాంటి మిత్రులచేత "బాగుంది" అని పించుకుంటే అక్కడి కదొక తృప్తి."

"ఈసారికి వదిలెయ్, కొంచెం ఖంగారులో ఉన్నాను. మళ్ళీ వచ్చేప్పుడు మీ కాలేజీకి వచ్చి నీవెంట మీ ఇంటికి వచ్చి...."

ఆలా వదిలించుకున్నాను అతన్ని, వదిలించుకున్నాగాని అతన్ని గురించిన ఆలోచనలు మాత్రం నన్ను ముసురుకుంటున్నాయి. జీవితం అతని మనుగడకి సరిపోగా పైన ప్రయివేట్లమీది సంపాదనంతా నిలవచేసి ఉంటాడు. అందుకనే ఉద్యోగంలో చేరిన కొద్దికాలంలోనే అంత ఖర్చు పెట్టి ఇల్లు కొనగలిగాడు. ఈ లెక్కన అతను రిటైరయేనాటికి అతనిదగ్గర ఎంత మిగులుతుంది ?

నా ఆలోచనలకి నాకే నవ్వొచ్చింది. బంగారు పిచ్చుకల్లాంటి వీళ్ళ జీవితాలకేం కొదవ ? వడ్డించిన విస్తరిలాంటిది. పూలబాటమీది నడక లాంటిది. మరి నేను ?

మామూలు అవసరాలకి వచ్చిన జీతాన్ని పంచడంలో మునిగి

నెలరోజులు గడుపుతున్న వాడిని. లేమి అన్నది లేదుగాని, సరదాలకినోచు కోనివాడిని. మరి నేనూ వాళ్ళతోపాటు చదువుకున్న వాడినే । అయితే చివరలో విధి పరిహసించింది.

రోజూ ఒకే వరసలో సాగే ఈ ఆలోచనల్లోంచి బయటపడి అన్నయ్యగారింటికి వెళ్ళాను. అక్కడ ఒకసారి కనబడి చప్పున బస్సు అందుకోవాలని నా ఉద్దేశ్యం. వచ్చినప్పుడల్లా హాజరు వేయించుకోవలసిన ఇల్లు కదా మరి!

"ఏరా పురిటివార్త ఏమయినా తెచ్చావా ?" అనడిగాడు అన్నయ్య నన్ను చూస్తూనే.

"అక్కడికనే బయలుదేరాను. ఒక నాలుగురోజులు శలవలు కదా.

"అవునుగానొరేయ్. హనుమంతరావు ఏమని అడిగాడో తెలుసా? 'మీ తమ్ముడికీ మీకూ మాటలు లేవా ?' అని."

"ఎందుకుట ?"

"నేనూ అదే అడిగాను. దాని కంటాడుకదా 'మరి మీ ఇంటికతను వస్తుంటే వొక్కసారి మా యింటికి తీసుకురారేం ? ఇక్కడ అతనితో కలసి చదుకున్న వాడు. హాస్టల్లో రూంమేటు ఒకడున్నాడన్న విషయమయినా చెప్పరేమని?' అని. ఏమంటావు ? టేప్ రికార్డర్ ఒకటిచ్చాడు నాకు కొంచెం టెస్ట్ చేయమని. అన్నట్టు అతను ఫారిన్‌నుంచివచ్చాక నువ్వసలు చూడలేదనుకుంటా—ఇంకాసేపట్లో వస్తానన్నాడులే !"

"ఇప్పుడు నేను వెళ్ళిపోవాలి."

"కొంచెంసేపు ఆగరాదూ— అతను పాపం అంతగా ఇదవుతుంటే ! వస్తానన్నాడుగా...." అంటూనే ఆపేశాడు.

నాతోపాటు చదువుకున్న వాళ్ళకి దూరంగా ఉండేందుకు ప్రయత్నిస్తానని అన్నయ్యకి తెలుసు. అది వచ్చదుకూడా । చాలాసార్లు ఆ విషయమే అన్నాడు నాతో. "వాళ్ళంత ఉద్యోగాలు నీకు లేకపోవచ్చు. అంత మాత్రాన అలా అందరికీ దూరం కాకూడదురా. పెద్ద హోదాలోఉన్న స్నేహి

తులవలన అవసరాలుకూడా ఉంటాయి. మన్ని మనం తక్కువ చేసుకో కూడదు" అని.

ఒక గంటసేపు అక్కడ గడిపి వదిన ఇచ్చిన కాఫీ టిఫిన్లు పూర్తి చేసి వచ్చేప్పుడు శుభవర్తమానం తీసుకురమ్మన్న అవిడమాటకి నవ్వు కుంటూ బయటపడ్డాను.

బస్టాండికి వెళ్ళిన నాకు బస్సు దిగుతున్న శేషగిరిరావు అగపడ్డాడు. అతను నాకు రెండు సంవత్సరాలు సీనియరు. పెద్దగా పరిచయంలేకపోవడం వలన అతని పక్కనుంచే వెళ్ళిపోతున్న నన్ను అతని పిలుపు ఆపింది.

"నన్ను మీరు గుర్తుపట్టలేదేమోగాని రఘుపతిగారు, మిమ్మల్ని మరిచిపోవడం అంత తేలికకాదు సుమండి. నేను శేషగిరిని."

మధ్యలో అందుకుని "భలేవారే, మిమ్మల్ని గుర్తుపట్ట లేకపోవడ మేమిటి?"అనేశాను.

"ఇప్పు డీ వూళ్లోనే ఉంటున్నాను – శలవుపెట్టి స్వంత ఇంట్లో గడుపుదామని. అన్నట్టు మీకు తెలుసో తెలియదో మనవాళ్లు – అంటే ఐమిన్ యూనివర్శిటీ ఘటాలు ఇక్కడ చాలామంది చేరారు సుమండీ। వీళ్లగాక మధ్యమధ్య వచ్చిపోయే వాళ్ళు – సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే చిన్నసైజు వైజాగ్‌లా ఉంటోంది."

అతను ఏం చేస్తున్నాడో తెలియదుగాని తెలుసుకోవాలన్న కోరిక మాత్రం కలిగింది. ఎందుకంటే అతను చదివేరోజుల్లో చాలా తెలివయిన వాడని పేరుండేది; అయితే ఆ ప్రశ్న వేయలేకపోయాను. వెంటనే నా ఉద్యోగం చెప్పవలసివస్తుందన్న భయంవలన!

"రండి మా ఇంటికివెళ్ళి కాఫీ పుచ్చుకుందాం. నేనూ ఇప్పుడే ఊరునుంచి వస్తున్నాను చూశారుగా ? కమాన్"

అతనితో నాకట్టే స్నేహం లేనివాడిని. అందుకనే అతనలా పిలు స్తుంటే ఆశ్చర్యపడ్డాను. కాదనలేకపోయాను కూడా!

చక్కటి ఇల్లు – బంగళా అనవచ్చుకూడా–ముందు తోటా, ఆల్సేషియన్ కుక్కా అతని సంపాదనకి నిదర్శనాలుగా అగపడ్డాయి.

నేను చూసిన ఇళ్ళల్లో అంత శుభ్రంగా, అందంగా అలంకరింప బడిన డ్రాయింగ్‌రూం చూడలేదెక్కడాను.

లోపలికి వెళ్ళినవాడల్లా కాసేపటికి ఇవతలికివచ్చి "ఈవిడ నా మిసెస్.... ఇతను నాకు జూనియర్ రఘుపతి కథకుడు" అని పరిచయం చేశాడు.

ఊర్చి బల్లమీదపెట్టి తలయెత్తిన ఆమెను చూసి తెల్లపోయాను.

"వరలక్ష్మి—మా ఆవిడ పేరు. బహుశ మా మావగారి నోముల పంట అయుంటుంది. నాకుమాత్రం 'వరం'." నవ్వాడతను.

నవ్వటానికి ప్రయత్నించి విఫలుడనయాను.

గబగబ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది వరలక్ష్మి.

"చప్పున కాఫీపట్టుకురా వరం. బాగ్‌బస్టాండులో మర్చిపోయాను. వెళ్ళి తీసుకురావాలి...." అని పెద్దగా కేకేసి "చూడండి రఘుపతిగారూ, మీరు అగపడిన సంబరంలో నా సంచి మర్చిపోయాను. పోతే మీదే బాధ్యత" అన్నాడు నవ్వుతూ.

నా చెవులకి అతనిమాటలు వినబడుతూనే ఉన్నాయిగాని మనస్సుకి ఎక్కడంలేదు. నా బాధల్లా ఒక్కటే—వరలక్ష్మి ఇతన్ని పెళ్ళిచేసు కుందని నాకు తెలియదు. తెలిస్తే వచ్చేవాడిని కాను.

వరలక్ష్మి కాఫీలు తెచ్చింది. గబగబ తాగి "ఒక్క పావుగంటలో వచ్చేస్తాను రఘుపతిగారూ" అని హడావుడిగా వెళ్ళిపోయాడు శేషగిరి.

నాకూ అక్కడ ఉండబుద్ధికాక లేవబోయాను.

నా భుజంమీద చేయి పడింది!

ఉలిక్కిపడి తలెత్తి చూశాను.

వరలక్ష్మి ముఖం ఎర్రపడి ఉంది. కళ్ళు నీళ్ళతో నిండి ఉన్నాయి. వెంటనే చేయితీసి "ఎన్నాళ్ళకి దర్శనం ఇచ్చారు!" అంది.

ఇంకా ఆమె మాటలో ఆ దుఃఖం తాలూకు ఛాయలు పోలేదు. ఆమెను చూస్తుండిపోయాను. అవునుమరి—ప్రాణంతో సమానంగా చూసుకున్న ఆమెను అయిదు సంవత్సరాల తరువాత చూడడమాయె!

కుర్చీ నాకు దగ్గరగా లాక్కుని "నన్నలా అన్యాయం చేసి పోయా వెందుకు రఘుపతీ?" అంది నా కళ్ళల్లో సూటిగా చూస్తూ.

ఏమని చెప్పను?

"ఇప్పటికయినా చెప్పవూ?"

ఇక తప్పలేదు—

"పరీక్ష పోవడంతో నా జీవితం ఎటూపాదయి పోయింది. నాతో ముడివేసుకోవడంవలన నీ జీవితానికికూడా సుఖం ఉండేది కాదు. అలా జరుగుతుందన్న భయంతోనే నీకు కనబడకుండా వెళ్ళిపోయాను."

"అంతేనన్నమాట నన్నర్ధం చేసుకున్నది.... ఇదీ ఒక రకమయిన స్వార్ధమే?"

"అంటే?"

"అవునుమరి—ఎంతసేపూ నీ దృష్టి నీదేకాని ఇవతల నా అభిప్రాయం ఏమిటో తెలుసుకునేపాటి విశాల దృక్పధం లేకపోయింది నీకు"

"నన్ను నమ్ము వరలక్ష్మి, కేవలం నీ సుఖం కోసమే—కష్టమన్నది ఎరగని దానివి, అది నాకై నేను నీకు నేర్పవలసి వస్తుందన్న భయంతో...."

"థాంక్స్! చాలా సుఖపెట్టావు. నువ్వే నా సర్వస్వం అన్న మనిషి హఠాత్తుగా అయిపూ, అజా, లేకుండా పోయినప్పుడు నేనెంత బాధపడ్డానో ఊహించలేవూ?.... రెండు సంవత్సరాలు నీ కోసం వేయి కళ్ళతో ఎదురుచూశాను. నాన్నగారినీ, అమ్మనీ రెండు సంవత్సరాలు నా పెళ్ళి వాయిదా వేయమని బతిమాలి ఒప్పించాను. కాని నువ్వు నాకు మిగిల్చిందేమిటి—నిరాశ! ఏ క్షణంలో వచ్చినా 'నీదాన్ని' అని నీ ఒడిలో వాలిపోదామని ఎదురుచూశాను, కాని.... కాని...." గబుక్కున చేతుల్లో ముఖం దాచుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడవసాగింది.

ఆమెను ఎలా ఓదార్చాలో తెలియలేదు.

"చూడు వరలక్ష్మి! నిన్నీస్థితిలో చూడలేను. నామీద ఒట్టే. ఊ,

మానేయాలి....నీ కళ్ళల్లోకి ఈ ఏడుపన్నదే రాకూడదని, కష్టాల ఛాయలు నీమీద పడకూడదని ఆశపడ్డాను. కాని ఇప్పు డర్థమయింది. వరం నేను మోసపోయానని !"

"అవును. నన్ను మోసం చేశావు. అసలు నీ చదువుని, నీ తెలివి తేటల్ని ప్రేమించానని ఎలా అనుకున్నావో నా కెంతమాత్రం అర్థం కావడంలేదు. నీ పరీక్ష పోయిందని తెలిసినప్పుడు బాధపడ్డాను. కాని నా క్కావలసింది ఫస్టుక్లాసులో పాసయిన రఘుపతి కాదు. ఉట్టి రఘుపతి మాత్రమే ! అతని మంచిమనసు కావాలి నాకు. అందుకోసమే—తపస్సు చేశాను. చివరికి అదేదూరం చేశావు"

గుండె పగిలేలా ఏడవాలనిపించింది.

అంతలోనే గేటులోంచి శేషగిరి వస్తున్నచప్పుడు విని వరలక్ష్మి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

నేనూ లేచాను.

"శేషగిరిగారూ, మరి నే వెడతాను. మీకోసమే ఆగాను."

"థాంక్యూ. శ్రీమతి, వీరు వెళ్ళిపోతున్నారు. విందిలెండి. పదండి పోదాం" అని నా వెంట మళ్ళీ బయటికి నడిచాడు.

గేటుదాటి ఇంకా నా పక్కనే నడుస్తున్న అతన్ని ఆపి "ఇక మీరు లోపలికి వెళ్ళండి. నేను చకచక వెళ్ళకపోతే బస్ అందదు" అన్నాను.

నా మనస్సంతా పాడయిపోయింది. ఒక్కసారి నాగతం సింహావలోకనం చేసుకున్నాను. ఏదో సాధిద్దామని అనర్సు చదివాను కాని కారణం ఏదయినా అందులో ఫలితంమాత్రం శూన్యమయింది.

అపురూపమయిన వ్యక్తి వరలక్ష్మి నాదవుతుందనుకున్నాను. అయితే పరీక్ష పోవడంతో ఆమె సుందరస్వప్నాలు కూల్చేయడం ఇష్టంలేక దూరంగా వెళ్ళిపోయాను. కాని నేనే ఆమెను అపార్థం చేసుకున్నాను. లేకపోతే వరలక్ష్మి పెద్ద రిలీఫ్ కలిగించేది. చేజేతులా వరలక్ష్మిని దూరం చేసుకున్నాను....

అడుగు ముందుకు సాగక పక్కనే ఉన్న హోటల్లోకి నడిచాను.

కాఫీ తెప్పించుకు తాగుతున్న నా దృష్టి అప్రయత్నంగా నా ముందు కూర్చున్న కుర్రాడిమీద పడింది.

అతనికి చేతులు లేవు. బుజాలదగ్గర చేతుల తాలూకు గుర్తులుగా రెండుబొడిపెలు మాత్రం ఉన్నాయి. సర్వరు తెచ్చి తనముందు పెట్టిన కాఫీ వంక ఆశగా చూస్తున్నాడు.

అది తాగటానికి అతను అశక్తుడు!

నాకు జాలేసింది.

అంతలో అతని పక్కనఉన్న పెద్దాయనకి ఈ కుర్రాడు గుర్తు కొచ్చినట్లున్నాడు. గబుక్కున కప్పుని అతనికి అందేలా పట్టుకున్నాడు.

చూడలేక పోయాను ఆదృశ్యం.

డబ్బిచ్చేసి బస్టాండుకేసి నడిచాను. టికట్టుకొని జేబులో పెట్టు కుంటుంటే చేతికేదో కాగితం తగిలింది. తీసి చూశాను.

శేషగిరి రాసినది. అతను నా వెంట గేటుదాకా వచ్చినప్పుడు నా జేబులో వేసి ఉండాలి! ఆత్రంగా చదివాను.

రఘుపతిగారికి,

మీ రిద్దరూ చాలాకాలానికి కలుసుకున్నవాళ్ళు. అందుకోసమే పెద్దగా స్నేహం లేకపోయినా మిమ్మల్ని ఇంటికి తీసుకువెళ్ళింది. అందు కోసమే సంచి అసలు పట్టుకెళ్ళకపోయినా, పోని ఆ సంచీ కోసం బస్టాండుకి వెళ్ళింది.

మీ ఇద్దరి ప్రేమకథ విన్నాను. నాకు తెలుసునని మీ కందరికి తెలి యదు. ఒక విధంగా మీ ప్రేమ విఫలం కావడం నా అదృష్టం. వరంలాటి దేవత నాదయింది.

మీ కొక్క సలహా. పరీక్ష పోయినందువలన జీవితమంతా అయి పోయినట్లు బాధపడే మిమ్మల్ని చూస్తే జాలివేస్తుంది. ఆ అభిప్రాయం తప్పు. అందువలననే మీరు వరలక్ష్మిని పోగొట్టుకున్నారు.

పెద్ద ఉద్యోగులు, డబ్బున్నవాళ్ళు—అంతా సుఖపడిపోతున్నారను

కోవడం మీ పిచ్చిభ్రమ. ఎవరిబాధలు వాళ్ళకున్నాయి. కావాలంటే మన వాళ్ళనే చాలామందిని చూపిస్తాను మీకు. వాళ్ళంతా మిమ్మల్ని చూసి ఈర్ష్య పడేస్థితిలో ఉన్నారు మీరు !

చదువుకునే రోజుల్లో మనకన్నా బాగా చదివేవాళ్ళని చూసి ఈర్ష్య పడాలి. కాని అదృష్టంలో మాత్రం మనకన్న దురదృష్టవంతులతో మన్ని పోల్చుకోవాలి.

మొదటిదానివలన జీవితంలో పైకిపోయేందుకు, రెండవదానివలన ఉన్నదానితో తృప్తిపడేందుకు మార్గం ఏర్పడుతుంది.

మీకేం తక్కువ—ఆలోచించుకోండి !

సెలవు.

శేషగిరిరావు.

నా కొక్కసారి మబ్బు విడినట్లయింది.

నిజం అతనన్నమాట. నా జీవితంలో నాకేం తక్కువ ? తిండి, బట్ట ఇవ్వగల ఉద్యోగం ఉంది.

వరలక్ష్మి నాది కానందుకు బాధపడ్డాను. అయితే నా సుఖంకోసం తన సర్వస్వాన్ని అర్పించేందుకు సిద్ధంగా ఉన్న నా భార్య ఆమెకన్నా ఏం తక్కువ ? ఆమెని పొందగలగడం అదృష్టం కాదూ ?

మాకు పుట్టబోయేబిడ్డ.... హఠాత్తుగా హోటలులో చూసినకుర్రాడి రూపం మెదిలింది మనస్సులో.

హృదయం కలుక్కుమంది.

"భగవాన్, ఏలోపం రానీయకు. అందచందాలక్కరలేదు నాకు. నా పిల్లల్ని చూసి ఒకరు జాలిపడేట్టు చేయకు." మనస్సులోనే చేతులు జోడించాను.

అంతలోనే ఎవరో ఎప్పుడో చెప్పిన మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి "పురుడు కష్టం అయితే, 'పిల్లకావాలా, తల్లికావాలా' అని అడిగారు తల్లి ప్రాణం చాలన్నాము అప్పుడు...."

బస్సులోంచి దూకి పరుగెత్తుదామనిపించింది. "నా భార్యను నాకు సలక్షణంగా దక్కించు భగవంతుడా, అంతకన్నా ఎక్కువకోరను. నన్న

న్యాయం చేయకు. అదిలేందే బ్రతకలేను. అది ఉన్న నా జీవితానికి ఏ లోటూ లేదు. రాజూ రాణీలకన్నా ఎక్కువ సుఖంగా ఉంటాము. నా కోర్కె కాదనకు."

పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలతో అత్తవారింటి గుమ్మంలో అడుగు పెట్టాను. కాళ్ళు కడుక్కునేందుకు నీళ్ళతో ప్రత్యక్షమయింది మరదలు.

"మీ అక్కయ్య...." అని ఆపేశాను—ఏం వినవలసి వస్తుందో నన్న భయంతో.

"మా అక్కయ్య, మీ అబ్బాయి మీ కోసం చూస్తున్నారు రండి" అంది.

"వేళకి తిండిలేక చిక్కిపోయారు పాపం" అంది వసుంధర నన్ను గుచ్చిగుచ్చి చూస్తూ.

కాని నేనామె ప్రశ్నకి సమాధానం ఇవ్వలేదు.

నూతన మాతృత్వం గర్వంతో వెలిగిపోతున్న వసుంధరని, దాని పక్కన పొత్తిళ్ళలోంచి ఎర్రగా అగపడుతున్న పుత్రుడ్ని చూస్తుండి పోయాను.

"నేను అదృష్టవంతుడ్ని" అన్నాను గర్వంగా, పెద్దగా. *